

Єфросинія Понізова: «Хочу, щоб у світі не було воєн»

Щороку 14 січня костопільчани згадують своїх визволителів-воїнів, котрі врятували рідну землю від німецьких загарбників. Скільки їх, досвідчених та ще зовсім юних, полягло на полях битв за роки війни, навіки поховавши свої мрії та сподівання, не встигнувши покохати та народити своїх діточок...

Тисячі людей поповнювали лави воїнів на фронтах, активно діяло і підпілля — створювалися партизанські загони.

У нашому місті живе учасниця тих буремних подій, колишня партизанка Єфросинія Никифорівна ПОНІЗОВА.

Очі цієї доброї, привітної жінки, на долю котрої випало багато випробувань, випромінюють тепло, щирість. Доброту, любов до людей вона пронесла крізь усе життя. «Наша Никифорівна», — так говорять про неї сусіди.

Моя співрозмовниця поринає думками в далеке минуле, і обличчя її стає сумним.

Народилася Єфросинія Никифорівна в 1924 році в с.Стара Гута Сумської області в працюючій селянській сім'ї. Батьки виховували шестеро дітей. Змалечку вони прищеплювали любов до праці, і діти допомагали їм по господарству. Коли Єфросинія закінчила 7 класів, почалася війна. Дівчина вирішила вступити до лав партизанського загону, щоб допомагати бійцям.

— Пригадую, жили в землянках, — розповідає вона, — а в будинку батьків знаходився госпіталь, де лікували бійців загону ім.Кутузова з'єднання Ковпака. В мої обов'язки входив догляд за пораненими бійцями.

Для ще зовсім юної дівчини це була нелегка праця. Від недосипання та голоду паморочилася голова, здавалося, ще мить — і сили покинуть її, та дівчина, як і тисячі подібних їй, мала сильну волю. Бажання якнайшвидшого визволення рідної землі від ворога додавало сил. Одного разу їй довелося залишитися однієї з пораненими, бо всі брали участь в бою. Поранених було дуже багато, доводилося класти їх на підлогу. І кожному їхня рятівниця намагалася приділити увагу: кому подати води, іншому — зробити перев'язку, втішити добрим словом, додати надії на одужання. Потрібно було також виконувати ряд інших робіт: прати, готувати їжу та ін.

— У с. Березки призначили нового завідуючого лісництвом, — розповідає Єфросинія Никифорівна. — У нього з дружиною було три доньки. Дві старші поїхали того дня з радянськими воїнами у сусіднє село, а менша лишилася з батьками вдома. Зненацька в с.Березки з'явилися німці. Почався масовий розстріл мирного населення, дівчинка чудом лишилася живою. Пішки дійшла до партизанського загону. Мій брат, Іван Янков, був командиром. Любу, так було її звати, прийняли до загону. Повертатися їй було нікуди, адже німці усіх жителів села розстрі-

ляли і батьків Любові також.

Не знаю, де ми брали сили, щоб долати усі труднощі воєнного часу. Можливо допомагало те, що усіх людей об'єднувало спільне горе. Вони намагалися ділитися один з одним останнім окрайцем хліба. Вважаю, що Господь допомагав нам, віра рятувала багатьох, по молитвах рідних багато бійців лишалися живими. Нарешті війна закінчилася і потрібно було відбудувати країну. Тяжкими видалися післявоєнні роки.

День 9 травня 1945 року для нашої героїні сповнений подвійною радістю і назавжди залишиться у її серці як день невимовного щастя: перемога над фашистами та її одруження з коханим Володимиром. Ставши на рушничок щастя, подружжя Понізових пронесли любов та вірність один до одного крізь роки сімейного життя. Володимир Олексійович теж був учасником партизанського руху — політруком підривної групи партизанського загону ім.Кутузова. Він нагороджений багатьма орденами та медалями. Закінчив Львівський лісотехнічний інститут, працював директором ліспромгоспу в Закарпатті. У 1955 році сім'я переїхала в Сарни, а згодом у Костопіль. Працював директором ліспромгоспу, директором меблевої фабрики, першим секретарем райкому партії, головою міськради, очолював раду ветеранів. Багато років подружжя прожило в любові та згоді. Виховали

доньку Людмилу та сина Володимира, бавили онуків.

Зорепадом промайнули роки, прийшла непомітно поважна старість. Та Єфросинія Никифорівна не втрачає оптимізму, дякує Богові за кожен прожитий день, а найбільшим щастям для неї є те, що ми живемо під мирним небом, що діти зростають щасливими та веселими у нашій рідній Україні. А до того, щоб це стало дійсністю, вона доклала свого часу чимало зусиль. Наступного року вона святкуватиме ювілейний день народження.

Тож зичимо Вам, шановна Єфросиніє Никифорівно, многих щасливих та благих літ і низький уклін за самовідданість та мужність, виявлені у роки війни.

Анна НАДЕЖДІНА.

На фото: Єфросинія та Володимир Понізови.